Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

2023/0814(NLE)

14.11.2023

NÁVRH ZPRÁVY

o návrhu, aby byl João Leão jmenován členem Účetního dvora
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

Zpravodaj: Mikuláš Peksa

OBSAH

Strana

NÁVRH ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

PŘÍLOHA 1: ŽIVOTOPIS JOÃA LEÃA.....4

PŘÍLOHA 2: ODPOVĚDI JOÃOA LEÃOA NA DOTAZNÍK.....6

NÁVRH ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o návrhu, aby byl João Leão jmenován členem Účetního dvora
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

(Konzultace)

Evropský parlament,

– s ohledem na čl. 286 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala návrh s Parlamentem (C9-0397/2023),

– s ohledem na článek 129 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0000/2023),

A. vzhledem k tomu, že dopisem ze dne 25. října 2023 Rada konzultovala s Evropským parlamentem návrh, aby byl João Leão jmenován členem Účetního dvora;

B. vzhledem k tomu, že Výbor pro rozpočtovou kontrolu zhodnotil kvalifikaci Joãoa Leãoa, zejména s ohledem na podmínky uvedené v čl. 286 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie; vzhledem k tomu, že v rámci tohoto hodnocení kandidát João Leão výboru postoupil svůj životopis i odpovědi na písemný dotazník, který mu byl zaslán;

C. vzhledem k tomu, že výbor dne 29. listopadu 2023 uspořádal slyšení, během kterého kandidát João Leão učinil předběžné prohlášení a poté odpověděl na otázky členů výboru;

1. vydává kladné/záporné stanovisko k návrhu Rady, aby byl João Leão jmenován členem Účetního dvora;

2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto rozhodnutí Radě a pro informaci Účetnímu dvoru, jakož i ostatním orgánům a institucím Evropské unie a kontrolním institucím členských států.

PŘÍLOHA 1: ŽIVOTOPIS JOÃA LEÃA

JOÃO LEÃO

Státní příslušnost: Portugalsko

Datum a místo narození: 15. února 1974, Lisabon, Portugalsko

ŽIVOTOPIS

João Leão v současnosti působí jako profesor ekonomie a veřejných financí a prorektor na ISCTE – Univerzitním institutu v Lisabonu. Ve svém výzkumu se zabývá hospodářskou regulací, veřejnými financemi a makroekonomikou.

João Leão byl místopředsedou vlády a ministrem financí Portugalska v letech 2020 až 2022 a náměstkem ministra financí pro rozpočet v letech 2015 až 2020.

V letech 2010 až 2014 byl generálním ředitelem výzkumného orgánu ministerstva hospodářství. Předtím působil jako profesor ekonomie na Univerzitním institutu v Lisabonu a na Škole podnikání a ekonomiky Nova.

João Leão získal PhD v oboru ekonomie z Massachusettského technologického institutu (MIT) v USA a magisterský a bakalářský titul v oboru ekonomie na Škole podnikání a ekonomiky Nova.

V rámci svých povinností ministra financí zastupoval Portugalsko jako guvernér Evropského mechanismu stability, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Evropské investiční banky, skupiny Africké rozvojové banky, Asijské rozvojové banky, Asijské banky pro investice do infrastruktury, Meziamerické rozvojové banky a Světové banky.

Byl také předsedou Rady ECOFIN během portugalského předsednictví Radě Evropské unie v roce 2021 a předsedou Rady guvernérů Evropské banky pro obnovu a rozvoj v letech 2021 až 2022.

VZDĚLÁNÍ

2008	PhD v oboru ekonomie, Massachussetský technologický institut (MIT)
2003	magisterský titul v oboru ekonomie, Škola podnikání a ekonomiky Nova
1999	bakalářský titul v oboru ekonomie, Škola podnikání a ekonomiky Nova

ODBORNÁ PRAXE

2022 – dosud	profesor ekonomie a veřejných financí a prorektor na Univerzitním institutu v Lisabonu
2020–2022	státní ministr financí
2015–2020	státní tajemník pro rozpočet
2014–2015, 2008–2010	docent, katedra ekonomie, Univerzitní institut v Lisabonu
2010–2014	generální ředitel výzkumného orgánu ministerstva hospodářství
2000–2008	asistent, Univerzitní institut v Lisabonu
1999–2000	asistent pro výuku v oboru ekonomie, Škola podnikání a ekonomiky Nova

DALŠÍ ODBORNÉ ČINNOSTI

2021–2022	předseda Rady guvernérů Evropské banky pro obnovu a rozvoj

2020–2022	předseda Rady guvernérů, Evropského mechanismu stability, Evropské banky pro obnovu a rozvoj, Evropské investiční banky, Africké rozvojové banky, Asijské rozvojové banky, Asijské banky pro investice do infrastruktury, Meziamerické rozvojové banky, Světové banky
2021	předseda Rady ECOFIN během portugalského předsednictví Rady Evropské unie
2010–2014	člen hospodářské a sociální rady
2010–2014	člen vrchní statistické rady
2010–2013	člen obecné rady Univerzitního institutu v Lisabonu
2009–2013	ředitel programu PhD v oboru ekonomie na Univerzitním institutu v Lisabonu
2009–2010	předseda vědecké rady katedry ekonomie, Univerzitní institut v Lisabonu

PŘÍLOHA 2: ODPOVĚDI JOÃOA LEÃOA NA DOTAZNÍK

Dotazník pro kandidáty na člena Účetního dvora

Profesní zkušenosti

1. Podejte prosím výčet svých profesních zkušeností ve sféře veřejných financí, ať jde o rozpočtové plánování, plnění rozpočtu, rozpočtové řízení, rozpočtovou kontrolu či audit.

Celý můj profesní život je zasvěcen veřejné službě a veřejným financím. Zastával jsem relevantní pozice s povinnostmi v oblasti rozpočtového plánování, plnění rozpočtu, rozpočtové kontroly a auditu. Byl jsem portugalským místopředsedou vlády a ministrem financí a náměstkem ministra financí pro rozpočet, zastával jsem vedoucí pozice ve veřejných subjektech s povinnostmi v uvedených oblastech a kromě toho jsem univerzitním profesorem v oboru ekonomie a veřejných financí.

Jako portugalský ministr financí (2020–2022) jsem nesl konečnou zodpovědnost za návrh portugalského státního rozpočtu. Součástí této činnosti bylo plánování a prognóza výdajů a příjmů státního rozpočtu a koordinace hlavních opatření, která měla být v rozpočtu zavedena. Byl jsem také zodpovědný za stanovení pravidel pro koncipování a provádění těchto opatření. Navíc jsem byl zodpovědný za střednědobé finanční plánování portugalského státu, za návrh programu stability a za plnění evropských rozpočtových pravidel. To vyžadovalo úzkou spolupráci s interními kontaktními osobami a vyjednávání s evropskými orgány v souvislosti s evropským semestrem.

Během toho období jsem měl v Portugalsku konečnou zodpovědnost za plnění a správu portugalského státního rozpočtu s cílem zajistit, aby bylo co nejúčinněji dosahováno vytčených cílů.

Jako ministr financí jsem dohlížel na portugalský auditní orgán, Generální finanční inspektorát (Inspeção Geral de Finanças – Autoridade de Auditoria, IGF), který je odpovědný za interní finanční a rozpočtové audity – a na auditní orgán pro provádění evropských finančních prostředků v Portugalsku. V této pozici jsem měl odpovědnost za dohled nad audity v oblasti dodržování předpisů, finančními audity a audity výkonnosti prováděnými inspektorátem IGF a za schvalování velkého počtu těchto auditů. Rovněž jsem věnoval bedlivou pozornost auditům portugalského nejvyššího kontrolního úřadu jakožto nezávislého externího auditního orgánu a jeho doporučení byla zohledňována, zejména v souvislosti s finančním řízením státu při návrhu státního rozpočtu a všeobecných účetních závěrek vlády.

Zastával jsem funkci státního tajemníka pro rozpočet na ministerstvu financí (2015–2020), kde jsem byl zodpovědný za návrh pěti portugalských státních rozpočtů, včetně podpory pro návrhy rozpočtů jednotlivých ministerstev, a zastával jsem klíčovou úlohu při stanovování rozpočtových přídělů jednotlivých ministerstev a předních veřejných subjektů.

Jako státní tajemník pro rozpočet jsem byl přímo zodpovědný za celkovou správu a plnění portugalského státního rozpočtu. To zahrnovalo odpovědnost za zajištění, aby různé veřejné subjekty nepřekračovaly svůj přidělený rozpočet. Byl jsem rovněž zodpovědný během plnění rozpočtu za řízení posilování a změny výše rozpočtových prostředků přidělených jednotlivým ministerstvům a veřejným agenturám v rámci zákonných omezení stanovených ve státním rozpočtu.

Rovněž jsem měl po konečném uzavření každého rozpočtu zodpovědnost za podávání zpráv

a odpovědnost vůči parlamentu země ve formě vypracování všeobecné účetní závěrky vlády. Také jsem zodpovídal za sledování plnění rozpočtu během celého roku a za vypracovávání měsíčních zpráv o plnění státního rozpočtu.

Dále jsem byl odpovědný za provádění ambiciózní reformy řízení veřejných financí a za změny rámcového zákona o rozpočtu, které byly nutné pro provedení této reformy.

Jako státní tajemník pro rozpočet jsem také dohlížel na inspektorát IGF (subjekt odpovědný za interní audity portugalského státu) jako součást své auditní činnosti a činnosti hodnocení legality a správnosti veřejných výdajů veřejných služeb. V rámci této funkce jsem byl odpovědný za analýzu a schvalování velmi vysokého počtu auditů různých portugalských veřejných subjektů prováděných inspektorátem IGF.

Během svého působení ve vedoucích funkcích na ministerstvu financí jako ministr financí a jako státní tajemník pro rozpočet jsem vypracoval a plnil sedm státních rozpočtů. Byl jsem tedy jedním z předních úředníků ministerstva financí odpovědných za opětovné zlepšení stavu veřejných financí v Portugalsku za uplynulých deset let. V roce 2022 mělo Portugalsko rozpočtový schodek ve výši pouhých 0,3 % HDP, což je jeden z nejnižších schodků v Evropské unii (EU). Portugalsko také dosáhlo v letech 2015 až 2022 třetího největšího snížení veřejného dluhu v EU.

Jako generální ředitel výzkumného orgánu ministerstva hospodářství (2010–2014), což je subjekt odpovědný za plánování a strategii ministerstva hospodářství, jsem byl zodpovědný za pomoc a sledování vypracovávání návrhu rozpočtů subjektů uvedeného ministerstva a za stanovení jejich příslušných dílčích a celkových cílů. Byl jsem také zodpovědný za pomoc při plnění jejich rozpočtu, sledování tohoto plnění a dohled nad ním a za podporu ministerstva hospodářství v této oblasti.

Jako generální ředitel výzkumného orgánu ministerstva hospodářství jsem byl také zodpovědný za finanční oddělení, konkrétně za vypracovávání návrhu a plnění rozpočtu generálního ředitelství. Jako prorektor univerzity (od roku 2022) podporuji plnění rozpočtu univerzity a jsem zodpovědný za dohled nad prováděním hlavních investičních projektů univerzity.

V neposlední řadě jako profesor ekonomie a veřejných financí je středobodem mé profesní dráhy a akademického výzkumu prosazovat efektivitu při využívání veřejných finančních prostředků a při řízení veřejných financí.

2. Jakých nejvýraznějších úspěchů se vám v profesní kariéře podařilo dosáhnout?

Jedním z hlavních úspěchů mé profesní kariéry byl můj příspěvek k velmi pozitivnímu pokroku v oblasti portugalských veřejných financí během období, kdy jsem působil na ministerstvu financí (2015–2022) jako portugalský ministr financí a jako státní tajemník pro rozpočet. Tento pokrok kulminoval v podobě úsilí a reforem provedených v Portugalsku za uplynulých deset let.

Díky této činnosti dosáhlo Portugalsko v roce 2019 svého prvního rozpočtového přebytku za uplynulých 50 let. Po pandemii v roce 2021 patřilo Portugalsko mezi první evropské země, které se vrátily k rozpočtovému schodku nepřekračujícímu 3 %, a v roce 2022 pak činil rozpočtový schodek pouhé 0,3 %, což je jeden z nejnižších schodků v EU.

V letech 2015 až 2022 Portugalsko dosáhlo druhého největšího snížení rozpočtového schodku v EU a třetího největšího snížení veřejného druhu (vyjádřeno v % HDP). V roce 2015, kdy jsem se ujal funkce na ministerstvu financí, Portugalsko stále procházelo postupem při nadměrném

schodku a rozpočtový schodek činil 4,4 %, navzdory předchozímu úsilí. V uplynulých letech byla správa veřejných financí v Portugalsku široce oceňována mezinárodními institucemi, jako je Evropská komise nebo MMF. V roce 2015 byl portugalský veřejný dluh hodnocen v kategorii spekulativního pásma. Nyní má rating A a Portugalsko v současnosti patří do skupiny zemí EU, které jsou financovány s nejnižšími úrokovými sazbami na finančních trzích. Tento velmi pozitivní pokrok v oblasti veřejných financí nastal za situace, kdy bylo dosaženo současně oživení hospodářství a zvýšení zaměstnanosti a zároveň provádění důležitých sociálních a environmentálních politik, jakož i politik na zlepšení konkurenceschopnosti země.

Dalším milníkem mé profesní dráhy bylo hospodářské a finanční řízení během pandemie. Jako ministr financí jsem měl zodpovědnost v rámci vlády za vyjednávání, provádění a financování hlavních finančních opatření na řešení dopadu pandemie s cílem zabývat se důsledky pandemie za situace značné nejistoty. V krátké době bylo nutné schválit nové mimořádné režimy na podporu rodin a zaměstnanosti, jakož i opatření na podporu podnikání a na ochranu výrobní kapacity země. Tyto nové dalekosáhlé programy zahrnovaly opatření proti „propuštění pro nadbytečnost“ (podpora významné části platů podniků v dotčených odvětvích), mimořádnou podporu nezaměstnaných pracovníků a osob samostatně výdělečně činných, nejdůležitější režimy financování likvidity společností a zvláštní podporu nejvíce zasažených odvětví, včetně dopravy, cestovního ruchu a stravování. Tento program opatření byl částečně financován evropskými programy, např. SURE a REACT-EU.

Současně v rámci celé této činnosti bylo nutné aktivovat veškeré struktury a postupy dohledu nutné k zajištění finančního provádění těchto režimů v zájmu legality a hospodářské účelnosti.

Tyto mimořádné veřejné politiky měly velmi pozitivní dopady na zaměstnanost a na zachování výrobní kapacity portugalského hospodářství. Ačkoliv pandemie vyvolala největší pokles hospodářské aktivity od druhé světové války, zaměstnanost v Portugalsku zůstala poměrně stabilní a v roce 2022 po konci pandemie dosáhla rekordních hodnot. Také hospodářství se v roce 2022 rychle oživilo a HDP byl již o 3,5 % vyšší oproti úrovni v roce 2019, což byl poslední rok před pandemií. Mezitím se rychle zlepšily veřejné finance a do roku 2022 byly téměř vyrovnané a rozpočtový schodek činil pouze 0,3 %, což je jeden z nejnižších schodků v EU. Jedním ze zásadních faktorů byla řádná správa veřejných financí během pandemie. Při poskytování rozhodné podpory podnikům a rodinám jsme nezaváhali, ale také jsme přikládali náležitý význam tomu, aby podpora byla cílená (zaměřená na ty nejvíce postižené) a aby byla dočasné povahy, tudíž když pandemie skončila, veřejné finance se mohly rychle ozdravit.

3. Jaké jsou vaše profesní zkušenosti s mezinárodními multikulturními a vícejazyčnými organizacemi nebo institucemi se sídlem mimo vaši domovskou zemi?

Koordinoval jsem Radu ECOFIN během portugalského předsednictví Rady Evropské unie v první polovině roku 2021. Jako ministr financí jsem byl členem Rady ECOFIN a Euroskupiny a každý měsíc jsem se účastnil jejich schůzí. Součástí povinností koordinátora Rady ECOFIN a povinností člena Rady ECOFIN a Euroskupiny byly úzké a časté mnohostranné a dvoustranné kontakty s vládami různých evropských zemí a s orgány EU, jako je Evropská komise a Evropský parlament.

V době výkonu funkce portugalského ministra financí (2021–2022) jsem byl zvolen předsedou Rady guvernérů Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD).

Jako portugalský ministr financí jsem byl členem Rady guvernérů mezinárodních institucí, jako

je Evropský mechanismus stability, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, Evropská investiční banka, Africká rozvojová banka, Asijská rozvojová banka, Asijská banka pro investice do infrastruktury, Meziamerická rozvojová banka a Světová banka (2020–2022).

Jako ředitel výzkumného orgánu ministerstva hospodářství jsem měl časté styky a jednání, včetně účasti v pracovních skupinách, s mezinárodními institucemi, jako je OECD, MMF, Světová banka a Evropská komise.

Získal jsem PhD v oboru ekonomie a pracoval jsem na Massachusettském technologickém institutu (MIT) v USA (2003–2008), což je univerzita se silným mezinárodním zaměřením, na které většina přednášejících, výzkumných pracovníků a studentů pochází z celého světa.

4. Bylo vám uděleno absolutorium za výkon řídících povinností, které jste plnil v minulosti, pokud takovýto postup existuje?

Portugalsko nemá postup udělování absolutoria podobný tomu unijnímu. Avšak v rámci vyvozování odpovědnosti, což jsem povinen činit, bylo absolutorium portugalským parlamentem za sedm let, kdy jsem zastával funkci ministra financí, vždy uděleno – během této doby jsem byl zodpovědný za plnění rozpočtu schvalováním všeobecných účetních závěrek vlády.

5. Která z vašich předchozích pracovních pozic byla výsledkem politického jmenování?

Byl jsem jmenován státním ministrem financí (2020–2022) a státním tajemníkem pro rozpočet (2015–2020) prezidentem Portugalské republiky poté, co mě navrhl předseda vlády. Zastával jsem tyto funkce jako nezávislý, bez příslušnosti k politické straně.

Byl jsem jmenován ředitelem výzkumného orgánu ministerstva hospodářství (2010–2013 a 2013–2014) a byl jsem poradcem státního tajemníka pro hospodářství (2009–2010).

6. Na jakých třech nejdůležitějších rozhodnutích jste se ve svém profesním životě podílel?

Zaprvé jako ministr financí to bylo rozhodnutí o balíčku opatření hospodářské a finanční podpory zaměřených na řešení pandemie. Ve velmi svízelné, nové a nejisté situaci jsem musel vyjednávat a rozhodnout o programu opatření, která byla stěžejní pro ochranu rodin a zachování zaměstnanosti, ochranu podniků a výrobní kapacity portugalského hospodářství během pandemie, a současně zajistit, aby byla provedena legálně a umožňovala kontrolu.

Zadruhé to byla rozhodnutí o rozpočtových a finančních reformách a opatřeních zaměřených na zlepšení stavu portugalských veřejných financí v době svého působení jako ministr financí a státní tajemník pro rozpočet v letech 2015 až 2022. Tato řada opatření byla rozhodující pro to, aby Portugalsko mohlo ukončit postup při nadměrném schodku, kterým procházelo od roku 2015, kdy schodek rozpočtu činil 4,4 %, ve srovnání s rokem 2022, kdy činil pouhých 0,3 %, což je jeden z nejnižších schodků v EU, a dosáhlo mezi roky 2015 až 2022 třetího největšího snížení veřejného dluhu v EU.

V neposlední řadě jako ministr financí a státní tajemník pro rozpočet v menšinové vládě jsem během plnění sedmi rozpočtů hrál klíčovou úlohu při vyjednávání o návrhu portugalského státního rozpočtu a o příslušných opatřeních, abych získal podporu několika dalších stran v portugalském parlamentu. To byla velmi složitá a velmi důležitá rozhodnutí, protože na nich záviselo schválení státního rozpočtu a výsledná politická a hospodářská stabilita. Současně bylo

důležité zajistit, aby balíček opatření stanovených v rozpočtu byl účinný a účelný a aby pomohl zlepšit udržitelnost portugalských veřejných financí.

Nezávislost

7. Smlouva stanoví, že členové Účetního dvora musí svou funkci vykonávat „zcela nezávisle“. Jak byste tuto povinnost uplatňoval při výkonu svých budoucích povinností?

Nezávislost je jedna ze základních hodnot, kterými by se měla řídit činnost Evropského účetního dvora (EÚD), jak je stanoveno ve Smlouvě a v kodexu chování EÚD.

Být nezávislý znamená nepřijímat žádné pokyny od žádné vlády ani od žádného jiného veřejného nebo soukromého subjektu. Rovněž to znamená oprostit se od vlivů, které by mohly narušit plnění úkolů člena EÚD nebo vytvořit takové zdání.

Nezastávám žádnou politickou funkci, nevykonávám žádné jiné činnosti ani nemám žádné obchodní zájmy, které by mohly vyvolat jakékoliv pochybnosti o mé nezávislosti.

Zavazuji se, že budu vykonávat mandát, pokud budu jmenován členem EÚD, nezávisle a nestranně a že svůj profesní úsudek budu zakládat na empirických důkazech a na objektivních, dostatečných a spolehlivých údajích.

Pokud bych někdy při plnění svých povinností narazil na střet zájmu nebo na situaci, která se byť i jen jeví jako střet zájmů, okamžitě podniknu kroky a požádám o stanovisko etického výboru a předsedy Evropského účetního dvora. Pokud to bude nezbytné, přestanu se do příslušné činnosti zapojovat, a to důsledně v souladu s kodexem chování člena EÚD, jakož i s etickým rámcem členů této instituce.
Během své profesní dráhy a v různých funkcích, které jsem zastával, jsem se řídil zásadami nezávislosti, pečlivosti a objektivity.

8. Máte vy nebo vaši blízcí příbuzní (rodiče, sourozenci, partner(ka) a děti) nějaké obchodní nebo finanční podíly nebo jiné závazky, které by mohly být v konfliktu s vašimi budoucími povinnostmi?

Ne. Ani já, ani moji blízcí příbuzní nemáme žádné podíly ani závazky, které jsou v konfliktu s mými povinnostmi člena Evropského účetního dvora.

9. Jste připraven informovat o veškerých svých finančních zájmech a jiných závazcích předsedu Účetního dvora a zveřejnit je?

Ano, jsem připraven informovat o veškerých svých finančních zájmech a závazcích a zveřejnit je. Kvůli povinnostem v oblasti veřejné služby, které jsem v minulosti vykonával, bylo možné přezkoumat mé finanční zájmy a závazky již od roku 2010.

10. Jste v současné době účastníkem nějakého soudního řízení? Pokud ano, uveďte podrobné informace.

Ne, nejsem.

11. Působíte aktivně v politice nebo vykonáváte nějakou politickou funkci? Pokud ano, na

jaké úrovni? Zastával jste v posledních 18 měsících nějakou politickou pozici? Pokud ano, uveďte podrobné informace.

Ne, v současnosti nevykonávám žádnou činnost ani výkonnou úlohu v politice a nezastával jsem politickou funkci během uplynulých 18 měsíců. Navíc jsem nikdy nebyl členem politické strany. Veřejné úkoly, které jsem plnil v minulosti, byly vždy z pozice nestraníka.

12. Jste připraven po jmenování členem Účetního dvora odstoupit z jakékoli volené funkce nebo se vzdát jakékoli aktivní funkce a s ní spojených odpovědností v politické straně?

Jak jsem uvedl ve své odpovědi na 11. otázku, v současnosti nezastávám žádný volený úřad ani politickou stranickou funkci a nehodlám vstoupit do žádné politické strany.

13. Jak byste postupoval v případě závažné nesrovnalosti, nebo dokonce podvodu či korupce, do kterého by byly zapleteny osoby v členském státě, z něhož pocházíte?

Ve všech případech nesrovnalostí nebo podvodu je třeba postupovat naprosto stejným způsobem, bez ohledu na členský stát. Jsem přesvědčen, že podvody a korupce jsou naprosto nepřijatelné, a zastávám v tomto ohledu politiku nulové tolerance.

V případě odhalení jakéhokoliv podezření podvodu nebo korupce v rámci své auditní činnosti bych předal informace okamžitě úřadu OLAF, případně úřadu EPPO, a to plně v souladu s postupy EÚD. V takovém případě bych plně podporoval auditní týmy a činnost ve spolupráci s Právní službou a předsedou EÚD.

Plnění povinností

14. Jaké by měly být hlavní rysy řádného finančního řízení při jakémkoli výkonu veřejné služby? Jak by mohl Evropský účetní dvůr pomoci při jejich prosazování?

Řádné finanční řízení má zásadní význam proto, aby veřejné politiky a rozhodnutí přinášely občanům co největší užitek a pomáhaly budovat důvěru občanů ve veřejné instituce.

Řádné finanční řízení musí zajistit řádnou hospodářskou a finanční výkonnost, respektovat zásady hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti: musí zajistit, aby veřejné prostředky byly vynakládány efektivně, a to zaručením co nejlepšího vztahu mezi vynakládanými finančními prostředky a dosahováním cílů, a musí podporovat účinnost: jinými slovy, schopnost plnit vytyčené cíle.

Cíle opatření a programů musejí být vytyčeny předem a na základě informovaného rozhodnutí o jejich nákladech a přínosech. Pokrok při dosahování cílů musí být monitorován vhodnými ukazateli. Jak je stanoveno v článku 33 finančního nařízení, cíle musí být konkrétní, měřitelné, dosažitelné, relevantní a časově vymezené. Při plnění rozpočtu a provádění jeho programů je třeba postupovat naprosto transparentně. O plnění musí být pravidelně podávány zprávy Evropskému parlamentu a Radě. Kultura řádného finančního řízení musí zajistit, aby informace a údaje byly snadno přístupné a srozumitelné, a umožnit dostatečnou demokratickou kontrolu.

Musí být vytvořeny silné mechanismy vnitřní kontroly, které umožní vhodné posouzení rizik a zaručí kvalitu a správnost vykazovaných informací, legalitu a správnost vzniklých výdajů a efektivitu a účinnost při používání veřejných financí.

Řádné používání informačních technologií je zásadní pro zlepšení systémů finančního řízení a vnitřní kontroly.

Evropský účetní dvůr (EÚD) zastává klíčovou úlohu při prosazování zásady řádného řízení veřejných financí. Je posláním EÚD provádět audity a vypracovávat zprávy s cílem posoudit kvalitu řízení veřejných financí, konkrétně pak zda se řídí zásadami hospodárnosti, efektivity a účinnosti, jakož i jejich legalitu a správnost výdajů. EÚD proto přispívá k větší transparentnosti a odpovědnosti rozhodovacích subjektů a k řádnému řízení veřejných financí. Činnost EÚD představuje pro veřejné subjekty silnou předběžnou pobídku na podporu řádného finančního řízení, protože vědí, že budou důsledně a transparentně posuzovány EÚD, nezávislým externím auditorem EU. Navíc audity EÚD pomáhají určovat nedostatky a oblasti, kde je třeba zlepšit finanční výkonnost, a předkládají doporučení, jak v tomto směru postupovat. Ta mohou být pak použita rozhodovacími subjekty ke zlepšení řízení veřejných financí. Je důležité zdůraznit, že lze sledovat nejen nedostatky, ale také dobrou praxi.

Aby měla doporučení EÚD dopad, je důležité, aby byla jasná a přesná a aby po nich následovalo návazné sledování s cílem vyhodnotit, zda se doporučení provádějí. Auditní činnost EÚD bude mít větší dopad také tehdy, pokud se provádí včas, aby mohla být využita rozhodovacími subjekty a veřejnými činiteli, a pokud je vytvořen dobrý pracovní vztah s Evropským parlamentem, zejména s Výborem Evropského parlamentu pro rozpočtovou kontrolu (CONT), aby jeho činnost při kontrole rozpočtu EU mohla čerpat z informací získaných EÚD.

15. Účetní dvůr má podle Smlouvy pomáhat Evropskému parlamentu při výkonu jeho pravomocí při kontrole plnění rozpočtu. Jak byste ještě více zlepšil spolupráci mezi Účetním dvorem a Evropským parlamentem (zejména jeho Výborem pro rozpočtovou kontrolu (CONT)) ve snaze posílit jak veřejný dohled nad výdaji jako celkem, tak účelnost jejich vynakládání?

Evropský parlament plní stěžejní úlohu při inspekcích a kontrole plnění rozpočtu EU, aby se zajistilo, že se výdaje provádí v souladu s právními předpisy a co nejefektivněji a nejúčinněji s ohledem na zlepšení životů občanů EU.

Jedním z hlavních úkolů EÚD je podporovat Evropský parlament při výkonu jeho pravomoci při kontrole plnění rozpočtu, jak stanoví článek 287 Smlouvy. Evropský parlament a především výbor CONT by proto měly být nejbližšími partnery EÚD a mělo by být vynaloženo maximální úsilí na zlepšení účinné spolupráce mezi těmito orgány.

Úlohou EÚD je poskytovat veškeré informace a údaje potřebné pro činnost Evropského parlamentu. Měl by existovat průběžný a intenzivní komunikační kanál mezi EÚD a Evropským parlamentem prostřednictvím formálních nebo neformálních kontaktů, včetně pravidelných návštěv mezi členy EÚD a výboru CONT a jejich týmy s cílem umožnit výměnu informací, názorů a priorit. Díky tomu bude EÚD moci lépe porozumět potřebám Evropského parlamentu a tomu, jak jim nejlépe vyhovět.

Je třeba zintenzivnit předkládání zpráv EÚD Evropskému parlamentu. Při sestavování pracovního programu EÚD je zásadní, aby byly zohledněny postřehy a obavy Parlamentu, aby byly vzaty v úvahu jeho priority a aby mohl navrhovat témata k auditu. Tato interakce EÚD s Parlamentem má rozhodující význam pro výběr nejdůležitějších a nejrelevantnějších témat s největším dopadem. V zájmu posílení dohledu nad účelností vynakládání prostředků je rovněž zásadní zvýšit počet tematických a zvláštních zpráv v oblastech s vyšším rizikem a s vyšším hospodářským a finančním dopadem.

Navíc je třeba předkládat zprávy a výroky EÚD včas a v souběhu s postupem udělování

absolutoria a legislativním procesem, aby mohly být co nejrelevantnější pro účely přijímání rozhodnutí. Z tohoto důvodu by se EÚD měl snažit o iniciativnost a sledovat legislativní agendu, aby byl schopný na požádání rychle reagovat.

16. Jaký je podle vašeho mínění přínos auditu výkonnosti a jak by měly být jeho výsledky využity při řídících postupech?

Audit výkonnosti je jednou z klíčových složek provádění auditů. Doplňuje finanční audit a audit dodržování předpisů a v posledních letech nabývá na významu.

Jsme si vědomi, že veřejné finanční prostředky jsou vždy omezené, a musíme tedy zajistit, aby byly finanční prostředky využívány co nejlépe, aby sloužily EU a jejím občanům. Audit výkonnosti konkrétně posuzuje hospodárnost, efektivitu a účinnost využívání veřejných finančních prostředků: je důležité posoudit nejen účinnost, tj. zda jsou plněny vytyčené cíle, ale také efektivitu, tj. zda se přínosů dosahuje s nejmenšími možnými náklady nebo zda by související náklady nemohly jiným způsobem přinést občanům větší užitek.

Audit výkonnosti má vysokou přidanou hodnotu a má velmi pozitivní dopad na společnost. Pomáhá zlepšit veřejné politiky a rozhodování, zvyšovat jejich efektivitu a účinnost, a tím přispívá k lepším životním podmínkám občanů EU.

Ve funkci ministra financí bylo jedním z hlavních aspektů, které mě motivovaly, pomoci zlepšit účinnost a efektivitu portugalského státu a jeho veřejných politik. Jako ministr financí a předtím jako státní tajemník pro rozpočet bylo mou prioritou posuzovat možnou efektivitu a účinnost a všechna opatření navrhovaná různými vládními ministerstvy, která měla dopad na hospodářství a finance. Rovněž jsem zajistil provedení změn u zavedených opatření s cílem zlepšit jejich účinnost. V tomto ohledu byly zprávy o auditu výkonnosti nebo jiné analýzy výkonnosti, které důsledně a objektivně posoudí účinnost a efektivitu stávajících programů nebo opatření a které obsahovaly jasné a proveditelné návrhy na změnu, které by mohly zlepšit jejich účinnost a efektivitu, velmi užitečné a často rozhodující.

Ve funkci ředitele výzkumného orgánu ministerstva hospodářství bylo jednou z mých hlavních povinností posuzovat efektivitu a účinnost hlavních opatření na ministerstvu hospodářství, často s využitím zpráv o výkonnosti spolu s jinými analýzami a zdroji informací. Navíc jako profesor ekonomie a veřejných financí bylo prosazování účinnosti při využívání veřejných prostředků vždy středobodem mé akademické dráhy a vědeckého výzkumu.

Domnívám se, že při posuzování hospodárnosti, efektivity a účinnosti veřejných politik a programů proto audity výkonnosti představují velmi významný příspěvek ke zlepšování koncepce veřejné politiky a pomáhají tvůrcům politik a činitelům přijímat informovaná rozhodnutí o přidělování veřejných finančních prostředků. Navíc mohou audity výkonnosti obsahovat konkrétní doporučení, jak zlepšit výkonnost programů a opatření. V neposlední řadě pomáhají audity výkonnosti zvyšovat transparentnost ohledně efektivity a účinnosti při používání veřejných finančních prostředků. Audity výkonnosti proto pomáhají vést subjekty přijímající rozhodnutí a veřejné činitele k odpovědnosti a vytvářet situaci, za které se snáze zavádí reformy a změny, které zlepšují veřejné politiky a programy.

17. Jak by bylo možné zlepšit spolupráci mezi Účetním dvorem, vnitrostátními kontrolními institucemi a Evropským parlamentem (Výborem pro rozpočtovou kontrolu), pokud jde o audit rozpočtu EU?

Všechny tři orgány mají společný cíl – přispívat k řádnému řízení veřejných financí a účinnému a efektivnímu používání veřejných prostředků. Z tohoto důvodu je zásadní pro zlepšení účinnosti rozpočtového auditu EU prohloubit spolupráci mezi těmito subjekty.

Jak jsem uvedl ve své odpovědi na 15. otázku, Evropský parlament – a výbor CONT obzvlášť – by měl být nejbližším partnerem EÚD při plnění jeho mandátu a jeho hlavní *zúčastněnou stranou*. Spolupráce mezi těmito subjekty by se měla i nadále zlepšovat a posilovat. Je proto zásadní zajistit, aby mezi oběma subjekty probíhala úzká a pravidelná komunikace, včetně formálních i neformálních schůzí mezi členy výboru CONT a EÚD. To umožní EÚD vypracovávat zprávy a poskytovat informace, které nejlépe odrážejí potřeby a priority výboru CONT. Zlepšení komunikace a výměna názorů pomohou EÚD začleňovat do svého pracovního programu auditů témata, která se považují za nejrelevantnější a mají největší dopad. Navíc mají-li být informace užitečné pro proces rozhodování v Evropském parlamentu, je důležité, aby byly poskytovány včas.

Jsem přesvědčen, že je důležité i nadále zlepšovat spolupráci mezi EÚD a nejvyššími kontrolními institucemi v EU. Důležité politiky EU, na které se vyčleňuje asi 70 % rozpočtu EU, se utvářejí ve spolupráci se členskými státy. To znamená, že nejvyšší kontrolní instituce a jiné auditní orgány členských států mají klíčovou úlohu při provádění auditů využívání evropských finančních prostředků na vnitrostátní úrovni.

Dvoustranná spolupráce mezi EÚD a nejvyššími kontrolními institucemi by se měla prohloubit prostřednictvím zlepšení společných auditů. Navíc by tato spolupráce měla být také posílena prostřednictvím nástrojů, jako jsou školení, programy výměny auditorů a *vzájemná hodnocení* EÚD ze strany jiných nejvyšších kontrolních institucí. Dobrým příkladem bylo *vzájemné hodnocení* provádění strategie EÚD na období 2018–2020, které provedly jiné nejvyšší kontrolní instituce.

Na mnohostranné úrovni je také důležité zvýšit dopad kontaktního výboru nejvyšších kontrolních institucí EU a EUROSAI a INTOSAI. To by mohlo pomoci sladit úhly pohledu na nejrelevantnější témata k auditu. Posílená spolupráce mezi nejvyššími kontrolními institucemi spolu se sdílením informací je zásadní pro to, aby se předešlo zdvojování činnosti a aby se optimalizovaly zdroje prostřednictvím společných auditů. Proto je důležité, aby metodika auditu a výklad pravidel byly v rámci jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí harmonizovány.

Rozpracování zásady jednotného auditu pomůže zvýšit účinnost využívání auditních zdrojů, předejít zdvojování auditů a snížit počet auditů v auditovaných subjektech, čímž se usnadní přístup k evropským finančním prostředkům. Pokud jde o uplatňování zásady jednotného auditu, je klíčové navázat dobrou spolupráci mezi jednotlivými auditorskými subjekty. Důvodem je to, že uplatňování této zásady bude funkční pouze tehdy, pokud – jak jsem uvedl – budou metodika auditu a výklad pravidel harmonizovány v rámci jednotlivých auditorských subjektů.

18. Jak byste dále rozvíjel vypracovávání zpráv Účetního dvora, aby Evropský parlament dostal veškeré potřebné informace o správnosti údajů, které členské státy poskytly Evropské komisi?

Existence věcně správných údajů, které jsou harmonizovány v rámci členských států, je zásadní pro získávání spolehlivých informací o provádění rozpočtu a o používání evropských finančních prostředků. Právě toto je jedním z hlavních úkolů EÚD: poskytovat Evropskému parlamentu spolehlivé údaje a informace o tom, jak probíhá plnění rozpočtu.

EÚD ve svých zprávách upozorňuje na nutnost zlepšit kvalitu a věcnou správnost údajů poskytovaných členskými státy, včetně nutnosti zlepšovat jejich systémy pro podávání zpráv a monitorování. Jsem přesvědčen, že je velmi důležité, aby EÚD i nadále ve svých zprávách zacházel dále a aby zdůrazňoval hlavní nedostatky a konkrétní oblasti, ve kterých je kvalita informací nedostatečná.

Ve své činnosti musí EÚD i nadále provádět audit správnosti a spolehlivosti údajů poskytnutých členskými státy, jak je stanoveno ve strategii EÚD na období 2021–2025, včetně provádění auditů spolehlivosti systémů shromažďování údajů a jejich příslušných systémů vnitřní kontroly. Za tímto účelem by EÚD měl vydat doporučení pro zlepšení kvality, spolehlivosti a snadné dostupnosti informací v rámci těchto systémů.

Dalším prostředkem pro posuzování kvality informací poskytovaných členskými státy je více využívat informační technologie, jak je rovněž stanoveno ve strategii EÚD na období 2021–2025. Informační technologie mohou být velmi významným přínosem k zajištění zabezpečených, spolehlivých a snáze dostupných informací pro auditované subjekty. Lze očekávat, že EÚD zlepší používání nových digitálních auditních nástrojů a postupů, které umožňují automatizované shromažďování a analýzu údajů, a využije možností, které skýtají *data velkého objemu* a umělá inteligence. Umělá inteligence je zvlášť relevantní v souvislosti s technologickými výzvami a rychlými změnami, kterými EU prochází.

Jiné otázky

19. Stáhnete svou kandidaturu v případě, že bude stanovisko Parlamentu k vašemu jmenování členem Účetního dvora záporné?

Vynasnažím se v rámci pohovorů a v odpovědích na tento dotazník získat od Evropského parlamentu, což je mimořádně důležitý subjekt v rámci celého tohoto procesu, kladné stanovisko. Portugalská vláda mě navrhla na základě mých zkušeností v oblasti veřejných financí a po pohovorech s několika uchazeči před portugalským parlamentem. V závislosti na stanovisku Evropského parlamentu se obrátím s žádostí o konzultaci ohledně své kandidatury na portugalskou vládu.